(३ तास) [एकूण गुण : १००]

सूचना.: १. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. अ) साहित्यप्रकारांच्या वर्गीकरणामागील विविध भूमिकांसह, 'कथा' या साहित्यप्रकाराची संकल्पना सविस्तर लिहा. (२०)

किंवा

ब) कथनमीमांसेच्या आधारे 'कथा' या साहित्यप्रकाराचे कथानक व निवेदन या घटकांची वैशिष्टये सोदाहरण स्पष्ट करा.

२. अ) 'माणसांच्या जीवनातील एकाकीपणाची तीव्र जाणीव दिवाकर कृष्णांच्या कथेतून सशक्तपणे चित्रित झाली आहे'– हे 'समाधी व इतर सहा गोष्टी' या कथासंग्रहाच्या आधारे सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) 'जी.ए.कुलकर्णी यांच्या जीवनदृष्टीचा प्रभाव 'रक्तचंदन' मधील कथांच्या आशयसूत्रांवर पडलेला दिसतो'– हे विधान स्पष्ट करा.

३. अ) आघाडीचे नवकथाकार म्हणून गंगाधर गाडगीळ यांच्या कथालेखनाची वैशिष्टये निवडक गंगाधर गाडगीळ या कथासंग्रहाच्या आधारे स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) कथात्म साहित्यातील 'घटना' या घटकाची चर्चा करून, बाबुराव बागूल यांच्या कथातील घटनांची परिणामकारकता याबद्दल 'जेव्हा मी जात चोरली होती' या कथासंग्रहाच्या आधारे परामर्श घ्या.

४. अ) 'कथात्म साहित्यातील वास्तव' या संदर्भात कमल देसाई यांच्या कथामधील वास्तवाची वैशिष्टये साधार लिहा. (२०)

किंवा

ब) गौरी देशपांडे यांच्या कथेतून अभिव्यक्त झालेल्या पात्रचित्रणाची स्वरूप वैशिष्टये 'आहे हे असं आहे' या कथासंग्रहामधील कथांच्या आधारे स्पष्ट करा.

५. अ) 'ग्रामीण माणसांची बदलती मानसिकता हे 'ढग' आणि 'आलोक' या कथासंग्रहाच्या आशयाचे प्रमुख केंद्र आहे' या विधानाची सत्यता साधार लिहा. (२०)

किंवा

ब) खालीलपैकी **कोणत्याही दोन** टिपा लिहा.
१. कथात्म साहित्यातील 'निवेदन'
२. दिवाकर कृष्णाच्या कथातील खलत्व
३. जेव्हा मी जात चोरली होती मधील काशीनाथ

F1E04DE6617C1A3B82ED47983BDCF070

/ Marathi - Paper III- History of Marathi Literature (1874-1960)

(३ तास) (एकूण गुण : १००)

सूचना : १) **कोणतेही पाच** प्रश्न सोडवा.
२) **सर्व** प्रश्नांना **समान गुण** आहेत.

१. अ) १९२० ते १९६० या काळातील साहित्य समीक्षेची वाटचाल थोडक्यात स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) १८७४ ते १९२० या कालखंडातील साहित्यावर पाश्चात्य सुधारणावादी विचाराचा प्रभाव दिसतो, चर्चा करा.

२. अ) १८७४ ते १९२० या काळातील कादंबरी वाङ्मयाचा आढावा घ्या. (२०)

किंवा

ब) प्र. के. अत्रे यांच्या नाटकांनी मराठी रंगभूमीला संजीवनी मिळवून दिली, या विधानाचा परामर्श घ्या.

३. अ) १८७४ ते १९२० या कालखंडातील मराठी कवितेवरील रोमँटिसिझमच्या प्रभावाची चर्चा करा. (२०)

किंवा

ब) नवकथेची वैशिष्ट्ये सांगून प्रमुख नवकथाकारांचा परिचय करून द्या.

४. अ) १८७४ ते १९२० या कालखंडातील नियतकालिकांची कामगिरी सोदाहरण स्पष्ट करा. (२०)

किंवा

ब) १९२० ते १९६० या कालखंडातील चरित्र वाङ्मयाचे विशेष लिहा.

५. अ) १८७४ ते १९२० या कालखंडातील निबंध वाङ्मयाचे स्वरुप वैशिष्ट्ये नमूद करा. (२०)

किंवा

ब) मराठीतील प्रवास वर्णन या साहित्यप्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.

६. प्रत्येक गटातील एक टीप लिहा : (२०)

'अ' गट	**'ब' गट**
१) नाट्यमन्वंतर	अ) रवीकिरण मंडळ
२) पण लक्षात कोण घेतो ?	ब) कृ. प्र. खाडीलकर
३) झेंडूची फुले	क) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
४) स्मृतिचित्रे	ड) वि. स. खांडेकर

8136E2665A82092209B7DBF2A33750DA

...athi - Paper V-Linguistic Study of Marathi Language

[वेळ: ३ तास] [गुण: १००]

...you have got the right question paper.

सूचना: १. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
२. प्रत्येक विभागातील किमान दोन प्रश्न सोडवणे आवश्यक.
३. दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तर पत्रिकेत लिहा.
४. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग-१

प्र.१ ऐतिहासिक भाषाविज्ञानाची मूलतत्त्वे सांगून भाषिक पुनर्रचना स्पष्ट करा. २०

प्र.२ स्वनपरिवर्तनाची प्रक्रिया स्पष्ट करून कारणे सोदाहरण लिहा. २०

प्र.३ अर्थपरिवर्तनाची कारणे व प्रकार उदाहरणांसह सांगा. २०

प्र.४ मराठी भाषेच्या उत्पत्तीविषयी असणाऱ्या विविध मतमतांतरांचा परामर्श घ्या. २०

प्र.५ **पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक टिपणे लिहा.** २०
अ) भाषाकुल सिद्धांत
ब) पिजिन व क्रिओल भाषा
क) अंतरवर्तुळ-बहिरवर्तुळ सिद्धांत
ड) आधुनिक काळातील मराठीचे विशेष
इ) सादृश्यमूलक स्वनपरिवर्तन

विभाग-२

प्र.१ वर्णनात्मक भाषाविज्ञानाची मूलतत्त्वे सांगून महत्त्व समजावून द्या. २०

प्र.२ स्वन-स्वनिम- स्वनांतर या वर्णनात्मक भाषाविज्ञानातील संकल्पना स्पष्ट करा. २०

प्र.३ रूप-रूपिम- रुपिकांतर या संकल्पना स्पष्ट करून रुपिम प्रक्रिया स्पष्ट करा. २०

प्र.४ बोली आणि प्रमाणभाषा यांतील परस्परसंबंध सांगून अहिराणी बोलीचे भाषिक विशेष लिहा. २०

प्र.५ **पुढीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर विवेचक टिपणे लिहा.** २०
अ) सोस्युरचा भाषाविषयक सिद्धांत
ब) उच्चारण आणि लेखन यांतील अंतर
क) रुपिकांतराचे प्रकार
ड) वाक्यांचे पृथक्करण
इ) बोली भूगोल

****

M.A. (PART-I)
- MARATHI -
MODERN MARATHI PROSE & POETRY (1960-ONWARDS)
(PAPER – VII) (JAN- 2020)

VII- Modern Marathi Prose & Poetry (1960-Onwards)

[वेळः ३ तास] [गुणः १००]

Please check whether you have got the right question paper.

सूचना: **१) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.**
२) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

प्र.१ अ) दिलीप चित्रे यांच्या काव्यसंग्रहातून व्यक्त झालेल्या काव्यनिर्मितीविषयक दृष्टिकोनाचा सोदाहरण परिचय करून द्या.

किंवा

आ) 'दिलीप चित्रे यांच्या कवितेत प्रेमजाणीव, मृत्यूजाणीव आणि विश्वजाणीव एकवटल्या आहेत'. या विधानाची चर्चा'कविता' या काव्यसंग्रहाच्या आधारे करा.

प्र.२ अ) 'श्री.दा. पानवलकरांची कथा' या संग्रहामधून मानवी मनाचा शोध कसा घेतला आहे, ते सोदाहरण स्पष्ट करा.

किंवा

आ) 'श्री.दा. पानवलकरांची कथा' या कथासंग्रहातील पात्रांची वैशिष्टये विशद करा.

प्र.३ अ) 'देवांसि जिवे मारिले' या कांदबरीच्या शीर्षकाची समर्पकता स्पष्ट करा.

किंवा

आ) 'देवांसि जिवे मारिले' या कांदबरीतील निवेदकाच्या जीवनदृष्टीचे वेगळेपण साधार स्पष्ट करा.

प्र.४ अ) 'सूर्यास्त' नाटकातून मानवी मूल्यांचा ऱ्हास कसा दिसून येतो, याची चर्चा करा.

किंवा

आ) 'सूर्यास्त' या नाटकातून तीन पिढयांतील संघर्ष कसा चित्रित झाला आहे ते लिहा.

प्र.५ अ) 'बिराड' या आत्मकथनातून भटक्या-विमुक्तांचे जीवनचित्रण कसे साकार झाले आहे, ते सांगा.

किंवा

आ) 'बिराड' या आत्मकथनातून मृत्यूच्या साकार झालेल्या विविध रुपांचा परिचय करून द्या.

प्र.६ टिपा लिहा.

१) 'कमाई' या कथेतील वातावरण
२) 'देवांसि जीवे मारिले' मधील विद्याधर वाचस्पती
३) 'सूर्यास्त'मधील लाल्या
४) 'बिराड' मधील स्त्रीपात्रे
५) 'ओसपणाचे कोसच्या कोस' मधील एकटेपणाची जाणीव.

****

80456

17B2FC4B9A416F510D186A87359318FE